

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

CORNER PRITCHARD AVE
& MCGREGOR ST.

The Provincial
Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA,
CANADA

РІК III

Ч. 60

СЕРЕДА, 27. ЛИПНЯ 1921.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, JULY 27th, 1921.

No. 60.

VOL. III.

раз на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday

Новинки.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ У ФРАНЦІЇ.

Конвенція Французької Федерації Праці.

ПАРІЖ, Франція, 25. липня. — На конвенції Французької Федерації Праці, яка тут нині розпочала ся, головною справою будешнє, чи федерація має стати на даліше синдикалістичною організацією, чи має прилучити ся до Третього Інтернаціоналу.

Конгрес французьких металевців за III Інтернаціоналом.

ПАРІЖ, Франція, 24. липня. — Конгрес французьких металевців, який відбувається тут тепер свої наради, рішив прилучити ся до Третього (Комуністичного) Інтернаціоналу. За прилученням до Комінтерна було 113 голосів, проти 112.

Страйк в Лодзі прибирає грізний характер.

ВАРШАВА, 20. липня. — Польські власті є сильно занепокоєні подіями, які відбуваються в Лодзі, головним індустріальним центрі Польщі.

Страйк тамашних робітників, що почав ся кілька тижнів тому назад, прибирає грізний характер. Ряди страйкерів зростають з кожним днем. Всі фабрики і заводи поставлено під охорону війська.

Страйк в Рурській окрузі.

ЛОНДОН, 16. липня. — Делегати з Амстердаму доносять до Телеграфічної Обміни, що всі майнери в Рурській області вийшли на страйк. Сказано, що працюючі відкидають всі домаганя майнерів.

Конвенція Об'єднаної Комуністичної Партії в Німеччині.

БЕРЛІН, 14. липня. — Центральний комітет Об'єднаної Комуністичної Партії Німеччини скликає на день 22. серпня конвенцію партії, яка відбувається в Єні.

На денний порядок конвенції будуть поставлені такі головні точки: звіт з третого конгресу Комуністичного Інтернаціоналу, звіт центрального комітету, найближчі задачі партії.

Нарадам сеї конвенції приписують велику вагу, так як сеї конвенція покаже, чи партійна криза, яка наступила ізза останньої мартові революції, знімає вже поладженена.

Секретар Комун. Партії в Англії засуджений на 6 місяців в'язниці.

ЛОНДОН, 1. липня (почтою). — Лондонський суд засудив секретара Комуністичної Партії Великої Британії А. С. Інкпіна на шість місяців в'язниці за написане трох комуністичних відоів, Крім сього засуджено Інкпіна на заплачене коштів процесу в сумі \$200.00.

На "Нейшнел Лейбор Прес", яка займала ся друкуванням і розісланням відоів Інкпіна, наложено кару в висоті від \$2.50 до \$1.250 за кожду відозву зокрема.

НОВА КАМПАНІЯ БРЕХОНЬ ПРОТИ СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

Чічерін заперечує видумки про мобілізацію в Росії.

МОСКВА, 4. липня ("Роста"). — Народний комісар заграничних справ доносить слідуюче:

"Гельсінгфорський кореспондент "Таймса" доносить про загальну мобілізацію в Росії, "Таймс" в свою чергу пояснює се донесенням бажаням совітського правительства виконати "на їзд" на сусідні держави. Сі "донесення" являють ся початком нової кампанії брехонь, яка має на цілі викликати конфлікт між Совітською Росією і Польщею і перешкодити укріпленню добросусідських відносин між Росією і сусідніми державами. В дійсності в Росії нема ніякої мобілізації і концентрації військ на західній границі".

Торговля між Німеччиною і Росією.

БЕРЛІН, 21. липня. — Доказом, що торговельний договір між Совітською Росією і Німеччиною не є "кляпиком на паперу" є прибуте корабля з набором російських продуктів. За тим транспортом слідують другі кораблі з набором шкір, футер, будівельного матеріялу і т. п.

Німеччина знова висилає вже від кількох місяців до Росії транспорти різних машин, електричних приборів, залізничних матеріялів і т. п. Торговля між Росією і Німеччиною прибирає шораз більші розміри. В Берліні осунули німецькі промисловці і купці багато торговельних домів, які займають ся виключно торгівлею зі Совітською Росією.

Крим автономною радянською республікою.

МОСКВА, 15. липня ("Роста"). — Крім зівстав проголошений автономною соціалістичною радянською республікою, яка остає в тісній звязі з Російською Соціалістичною Федеративною Російською Республікою. Заграничними справами Кримської Республіки буде завідувати народний комісар заграничних справ Совітської Федерації Чічерін. Столицею кримської Республіки назначено місто Симферопіль. Славні курорти і купелеві місцевости на Кримі віддано для ужитку хорих робітників.

До Росії відіхав перший данський корабель.

КОПЕНГАГА, 25. червня ("Роста"). — Данське правительство дало остаточно дозвіл на торгівлю зі Совітською Росією. Нині відіхав до Совітської Росії перший данський корабель "Турістен", з транспортним ліжк, поживи і наукових книжок.

Пряме полуцене Одеса—Київ—Москва—Петроград.

МОСКВА, 11. червня (почтою). — Установляють ся пряме залізничне полуцене: Одеса—Київ—Москва—Петроград. Після нового плану можна буде дістати ся з Одеси до Москви на третій день, а найшвидше на четвертий день.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Німецька торговельна делегація на Україні.

МОСКВА, 15. липня ("Роста"). — До Одеси прибула німецька торговельна делегація, щоби заключити з правительством Радянської України угоду в справі товарообміну.

Переговори з Румунією в справі пароплави на Дністрі.

МОСКВА, 15. липня ("Роста"). — Мішана румунсько-російсько-українська комісія розпочала конференцію в справі управління пароплави на Дністрі.

Торговельна угода з чехословацькими промисловцями.

ХАРКІВ, 24. червня (почтою). — Прибувши тут представники чехословацьких торговельних фірм заключили вступити торговельну угоду з українським народним комісаріатом заграничної торгівлі в справі доставки в Чехію машин і їх складових частин.

Підписане остаточної торговельної угоди має відбутися в Празі, куди виїде небагато предстанків українського народного комісаріату заграничної торгівлі.

Перші транспорти машин будуть доставлені на Україну з початком серпня через Польщу або через Триєст—Одесу.

Обміна полонених з Чехословацькою.

ПРАГА, 15. червня (почтою). — Вчора виїхала з Праги на Радянську Україну, до Харкова, окрема комісія, зложена з трох людей, яка має занятися справою відправки чехословацьких полонених до дому.

Відбудова знищених мостів.

МОСКВА, 21. червня (почтою). — Білогвардійці, Поляки, петлюрівці і балахівці знищили підчас свого відвороту 3.377 мостів, наносячи в сей спосіб величезну шкоду залізничному рухові. Треба було витратити багато праці і матеріялів, щоби відбудувати знищені мости. До сеї пори направлено і відбудовано 1.126 мостів.

В протягу двох останніх місяців покінчено відбудову кількох мостів, між ними одного з найважливіших, імено моста через Дніпро під Києвом, в Дарниці. Дарницький міст був знищений Поляками підчас їх утечі з Києва в червні 1920 р. Передовсім був знищений другий лук від сторони Києва; один кінець лука упав в воду в глибину майже трох сажнів.

Відбудова моста розпочала ся сейчас з кінем червня 1920 р. під доглядом інженера Гордієнка. Умовини направи моста були дуже тяжкі через брак матеріялу і знарядів. Помімо сих великих труднощостей, в протягу одного року вдало ся направити міст, і нині по Дарницьким мості знова, як давнішнє, відбувають ся залізничні комунікації.

Польща не буде впускати збігів з Росії і України.

ВАРШАВА, 16. липня. — Польська погранична сторожа одержала розпорядок польського правительства, щоби не впускати в Польщу збігів з Росії і України. Сей розпорядок є обов'язковий вже від 1. липня.

"ПРОМІСЛОВІ РОБІТНИКИ СВІТА" НА КОНГРЕСІ КОМІНТЕРНА.

Конгрес рішив вівзати юні "I. W. W." до злуки з іншими радикальними організаціями.

РИГА, 18. липня. — Конгрес Комуністичного Інтернаціоналу, який в минулому тижні закінчив свої наради в Москві, заявив ся проти негайної ліквідації організації "Промислових Робітників Світа" ("I. W. W."). Конгрес рішив однак вівзати сю організацію до злуки з іншими радикальними організаціями Америки.

Гейвуд і американські комуністи.

РИГА, Латвія, 19. липня. — Справа американських робітників була предметом живої дискусії на конгресі Комуністичного Інтернаціоналу.

Віліям Гейвуд, провідник американських "Промислових Робітників Світа", спорив з американськими комуністами над справою найуспішнішого методу організованя робітників в Злучених Державах.

Гейвуд боронив своєї організації, протестуючи проти закідів Зіновева і Троцького, що всякі подвійні організації є шкідливі та що найлучшою політикою комуністів революціонерів було би позистати в професійних союзах (юніях) і позискати їх для комуністичних ідей.

Гейвуд осудив Американську Федерацію Праці як контр революційну організацію та заявив, що вона вже починає тератити членство.

Юні "I. W. W." признано на конгресі Інтернаціоналу Червоних Профсоюзів з 3 голоси.

ЛОНДОН, 18. липня. — З Москви доносять, що Віліямові Д. Гейвудови, провідникові американської організації "Промислових Робітників Світа" не вдало ся заповнити своїй організації рішаючи більшість голосів в делегації з Америки на конгресі Інтернаціоналу Червоних Профсоюзів, який відбувається в теперішню пору в Москві. Гейвуд домагав ся для своєї організації 13 голосів зі 16, признаних американським делегатам.

Конгрес порішив спір в сей спосіб, що признав організації "Пром. Роб. Світа" 3 голоси, независимим 2 голоси а 11 голосів юніям, які не стоять в злуці з Американською Федерацією Праці, між ними признано по одному голосови центральному радкам профсоюзів в містах Дітройт і Сіятл.

Конгрес Інтернаціоналу Червоних Профсоюзів рішив працювати в як найтіснішим розумінню з Комуністичним Інтернаціоналом, задержуючи притім окремішність своєї організації.

Американські "фашисти" видають членів "I. W. W."

АБЕРДІН, Савт Дакота, 16. липня. — Місцеві і доокляні горажани, при підмозі шерифа повіту Брави, Еліота, видали насильно 103 членів організації Промислових Робітників Світа. Їх поділено на дві групи і одну з них вислано на схід, другу — на північ.

Кожду групу відведено 10 миль від міста і повідомлено другі сусідні місцевости, щоби вони їх даліше відвели.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК ДОВОКИХ РОБІТНИКІВ В ЯПОНІЇ.

КОБЕ, Японія, 14. липня. — Сьогодні виступило тут військо, як тисячі страйкуючих докових робітників вдарили на кордон поліції, щоби дістати у своє поспідане докові заводи і завести в них проєктовану робітничу контролю. Багато страйкерів ранено і провідників руху арештовано. Всі докові заводи замкнено на десять днів і заборонено всякі демонстрації.

Провідники страйку загрозили вчора, що уживуть метод італійських робітників, які свого часу захопили буди і орудували металургічними та іншими заводами, якщо працюючі не приймуть їх домаганя. Страйкері домагають ся підвишки платні, пенсії, признання юні докових робітників і нестаканальності для провідників страйку.

Страйкері на корабельнім заводі Кавасакі, найбільшим в Японії, видали сьогодні маніфест, в яким домагають ся спільної з працюючими контролі над тим заводом, як також шість-годинного дня. Вони пропонують, щоби заводом управляла спільна індустріальна комісія, стоючи під наглядом карного комітету.

Страйк поширюєт ся на арсенал.

ТОКІО, 15. липня. — Робітники у військовому арсеналі в Токіо грозять страйком, як би не прийнято їх домаганя, які вони тепер формують. Страйкуючих докових робітників в Кобе піддержує національна Федерація Праці (Юайкай), на чолі якої стоить д-р Бундзю Сузукі відомий добре в американських робітничих кругах.

Японські війська стережуть кораблів перед страйкерами.

ТОКІО, 18. липня. — Японські власті вислали військо до Кобе для охорони воєнних кораблів перед нападом страйкуючих робітників. Страйкері в тім місті взяли корабельні вартости компанії Кавасакі під свій заряд.

200 американських моряків помагає японській поліції.

КОБЕ, 18. липня. — Американські корабельні власті вислали 200 моряків на поміч японській поліції і військам, які стережуть кораблів перед страйкуючими робітниками. Дотепер уязнено 100 провідників страйку. Арештоване робітничих провідників причиною се до заострення ситуації.

Безробітє в Франції збільшаєт ся.

ПАРІЖ, 18. липня. — Безробітє в Франції постійно збільшаєт ся. В деяких сільських округах число безробітних доходить до 90%. З міста Лїон, осередка шовкової індустрії, доносять, що положене французької ткацької промисловости представляєт ся дуже лихо. Нових замовлень дуже мало, а з давних много відкидано.

Фашисти знищили приміщення двох газет.

ТРЕВІЗО, Італія, 16. липня. — Тисяч п'ятсот фашистів, членів терористичної італійської організації, напали тут сьогодні на приміщення двох радикальних часописів, раннє біогатого осіб, знищили друкарські

машини і обстанову, а будинки спалили.

Японія переговорює з Чіною в справі евакуації Сибіру.

ТОКІО, 19. липня. — Тут дізнано ся сьогодні з урядових жерел, що на Сибір вислано секретаря міністерства заграничних справ, Гажіме Мацущіта. Його місця стоїть в злуці з загальною угодою з чітським правительством Далеко-Східної Республіки, як також в злуці з евакуацією Сибіру японськими військами.

Всеросійська конференція кооперативних робітників.

МОСКВА, 15. липня. ("Роста"). — Дня 12. липня розпочала ся в Москві всеросійська конференція кооперативних робітників. Предсідатель конференції Падерін пропонує програму, яка обіймає подробиці організації товарообміну і встановленя загальної основи для обміну товарів в шій республіці.

Папа лихвар.

Як давніше так і тепер попи, не виключаючи папи, надживають церкви на те, щоби збогатити ся. Папа, що веде дуже скромне жите після приєв Христової науки, підвишив ціни на свій товар впрот в лихварський спосіб.

І так за титул папи треба тепер заплатити 10.685 лір, коли се особистий, а 21.000 лір, коли се має бути ділчий; особистий титул герцога коштує 9.600 лір, ділчий 19.000; особистий титул маркіза 7.500, а ділчий 15.000; особистий титул барона 5.400 лір, а ділчий 10.860. Очевидно золотих лір. Паперовою валютою збільшають ся кошти приблизно 70 разів. Дійсно, се біди христові раби.

Погроми в Польщі.

ВАРШАВА, 20. липня. — В окрузі Сосновіц появили ся нові польські банди, які урядують погроми на Жидів. Погромщики не щадять ні старців, ні жінок, ні дітей.

Праця для піднятя 500 затоплених кораблів.

"Одеські Вісти" доносять: На висенє Раковського рішенє розпочати підготовку праці для піднятя затоплених в Чорнім морі і в Дніпрі 500 кораблів. Між Миколаєвом-Херсоном і Одесандровськом привернено правильну морську комунікацію.

ОДЕСА, 6. червня (почтою).

— До Одеси прибуло з Дніпровського басейну 300 робітничих дітей, які будуть розміщені по дахах і санаторіях.

ПОВІДОМЛЕНЕ.

Отсим повідомляють ся членів Відділу Укр. Роб. Дому в Вінніпегу, що загальні піарічні збори членів місцевого Відділу відбудуть ся в неділю 31. липня о годні 8.30 вечером в Укр. Роб. Домі.

Обов'язком всіх членів явити ся на час, бо є много справ до поладженя. Заряд.

Заряд.

Заряд.

Заряд.

Заряд.

Заряд.

ХТО ВИНЕН ЗА ПРОЛЯТУ КРОВ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН І РОБІТНИКІВ?

Як Ви цікаві знати за що і проти кого воювали та в чій інтересах проливали свою кров українські селяни і робітники Галичини, то прочитайте собі інтересну книжку п. н.

ЯК ГАЛИЧАН ВТЯГНУЛИ В КОНТРРЕВОЛЮЦІЮ

Написав її полковник Українських Січових Стрільців, Юліян Чайківський. Ціна книжочки 10 центів.

Замовлення посилайте до:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

Вже вийшла з друку і продаєт ся цікава книжочка п. н.

ЦЕРКВА І РАДЯНСЬКА ВЛАДА.

Если хочете знати як відноситься більшовицька влада до церкви, до справ віри, до церковних шлюбів, до храмів, если хочете знати кому служить церква і попи та чому попи так скажено виступають проти більшовицької влади, то прочитайте сю брошуру, яка коштує лише 5 центів.

Замовлення слати до:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ІДЬМО ВСІ НА ПІКНІК!

Просвітньо-Драматичне Товариство ім. І. Котляревського устроє

В НЕДІЛЮ, 31. ЛИПНЯ В ЛІСТЕР ПАРКУ

ПІКНІК

з великою програмою спортової гри з нагородами для молодих і старших. Буфет буде з ріжними холодними напитками і смачними своєї роботи перекусками. До танців буде пригравано добрий оркестр. Отже доки ще тепло і зелено їдьмо віддихнути свіжим воздухом.

Стрільцари пічуть відіздати з Норд-кар-барн о год. 10.30 рано.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Часопис для робочого людю — виходить два рази на тиждень. В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей" Передплата на рік \$4.00.

Адреса:—

UKRAINIAN LABOR NEWS cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщеня в газеті рукописи не звертає ся, ліба що дописувальць визнано зазначить, що бажає звороту своєї рукописи на случай її непоміщеня та залучить поштовою марку на її пересилку.

ВЕРА ЗАСУЛІЧ.

В попереднім числі "Укр. Роб. Вістей" ми подали новинку про смерть російської революціонерки Вери Засулїч. Сю новинку ми подали з двох жерел: депеша з Копенгага з 19. липня доносила, що в Москві померла вчера відома революціонерка Вера Засулїч, а знова лівський "Вперед" еще з 2. липня подав вістку за комуністичними газетами про смерть сї революціонерки.

Важне не те, котра з сїх новинок більше відповідає дійсности, а важний сам факт смерти революціонерки, і про неї ми маємо на думцї сказати кілька слів.

Вера Засулїч була дійсною ветеранкою російської революції. Еще 16-літню дівчиною вона обзнакомилася з тюрмами царя "освободителя". Відсидівши два роки тюрми за зносини з революційним кружком Нечайові на початку 80 років, вона йде на висланє, а відтак знова попадає з тюрми до тюрми, коли нарешті в 1878 році прибуває до Петербурга.

В тюрмах Петербурга сидїли в той час народолюбцї, над котрими збитковані на початку міста ген. Трепов, славившичї ся і в 1905 році своїми звірствами підчас здуження революції в Росї в тім році. (Відомо фразо: "патронов не жалеть" належить йому.) Трепов дав розказ покарати в тюрмі різкими народолюбцями студента Боголобова. Молода революціонерка Вера Засулїч рїшила відомстити Трепову. Вона прийшла до його канцелярії, подала йому пакет, а коли він почав читати, вистрїлила до него з револьвера і тільки тяжко його ранила.

В той час в Росїї політичний судила еще лава присяжних. І не дивлячись на те, що граф Пален заповів царя, що суд покарєе Засулїч так, як цар сего хоче, лава присяжних — на велике здивованє — оправдала революціонерку. Коли Засулїч опускала судову сажу, царські жандарми хотїли її на дворї арештувати, але зібравши ся коло суду товпа вирвала революціонерку з рук жандармів і її вдало ся втікати в Швайцарїю.

Вистрїл Вери Засулїч 24. сїчня 1878 року до ген. Трепова послужив сигналом для розпочаття терору зі сторони народолюбцїв, який закїнчив ся убїйством царя Олександра II. І марта 1881 року.

Але сама Вера Засулїч терористкою не була. "Вона, як каже народолюбць Кравчинський, добровільно віддала себе на заклєне, щоб змисти за партїї ганєне п'яно смертельної образи".

Бо стрїляти Трепову вона йшла не після припорученя партїї, а сама по собі, не знаючи особисто того чоловіка, за обиду честї котрого мстила.

Не будучи терористкою, вона бачила, що її убїйствами поодиноких міністрів, ні ходженєм в народ істнучого ладу, поपालити не можна. Вона бачила, що для сего треба шукати иншого, певнішого шляху, шляху масового освідомленя пролетарських мас.

Тому зійшовши ся з Пляхановим і Дейчом, вони піся у напку групи "Черний Передел" організуєть групу "Освобождєніє Труда" і головуєть діяльнієть з селє переносаєть між міськїм пролетарїат. Група "Освобождєніє Труда" стає на платформі Карла Маркса і визнає класово боротьбу між капіталїстами і робїтниками, одноким виходом якої є — соціалїзм.

Визнавши науку К. Маркса, основателї групи "Освобождєніє Труда", Пляханов, Дейч, Аксельрод і Вера Засулїч в 90-ох роках організуєть в Росїї соціал-демократичну партїю, з котрої опїсля виростає велика боева революційна партїя, полишивши позаду тих, хто її покинув до житя.

Після атентату на Трепову Вера Засулїч жила по більшїй частї за границєю, стає працюючи для добра партїї; як проста її робїтниця, ніколи не пхачючись на передєне місце. Підчас її праці в сімі народолюбцїв, оповїдає Кравчинський, що "вона перебрала на себе найскромнішїї і найважачїшїї ролї: складачки в друкарні (недегальній), покоївки і т. и. і все виконувала всі свої обовязки з бездоганною еумліньностю і пильностю".

Після амнєстїї в жовтні 1905 року Вера Засулїч повернула до Росїї.

Послїдня її діяльність мало відома. Відома лише, що в послїдніх роках Вера Засулїч стало перебувала в Росїї. Російська газета "Новий Путь" з 8. цївтя в статї "Історично-революційна бібліотека" лише, що група істориків і революціонерів, в тім числї товаришів Засулїч, Дейч, Лукашєвич, Новоруський і иншї працюєть при збірному матерїалї з історїї російської революції, при чїм совїтське правительство віддало до їх розпорядности всі архїви відомого Ш. Віддїлу царської охранки. В тїй статї говорить ся, що Л. Дейч написав книжку про Кравчинського, до котрої вступле слово написала Вера Засулїч. З того можна догадувати ся, що старєнька революціонерка послїдні роки працювала на літературнім полі по історїї російської революції.

Волинець.

ДО ФІЛІЇ, ВІДДІЛІВ І ТОВАРИСТВ СТОВАРИШЕНЯ УКР. РОБ. ДІМ В КАНАДІ.

Товаришї!

Після наспіваних час від часу до нас листів, як також після короткого звіту, наспівного на днях до Екз. Комїтету Укр. Роб. Дому від організатора Зах. Окр. Ком. виявляєть ся, що на організацийна робота вимагає много лішого.

В декотрих місцевостях товаришї скаржуть ся, що до них не приїжджає організатор; в инших знова скаржуть ся, що їм не висилать ся жижок з "Укр. Роб. Вістей", що не відповідаєть ся на їх листи, або що найголовнїше, відповідаєть ся не на имя секретара даної філії, віддїлу чи товариства, а на имя котрого небудь з членів, чим знова втворюєть ся непорозуміне, — чо

му, мовляв, центр испенисуеть ся не з секретаром а з одним із членів.

Товаришї! Ми бажаємо усунути сї недостацї, але ми сего не можемо зробити без вас самих. В тім лежить так само і частїна вашої вини. Свого часу в "Укр. Роб. Вістях" містила ся відозва, щоб всі секретарї філій, віддїлїв і товариств прислали до Екз. Ком. свої докладні адреси, щоб знати з ким ми маємо зноситись. Многі сего не зробили. Знова случаеть ся много випадків, що від имени віддїлу чи товариства з якої небудь місцевости звертають ся до Екз. Ком. чи до "Укр. Роб. Вістей" в одній і тїй самїй справї і в одні і той сам час двох членів, або одного разу звертаєть ся один член, а другого разу другий. І тут годї вже знати, котрий з них уповноважений в сїй справї товариством і котрому з них відповідати.

Справа висиланя літератури "Укр. Роб. Вістями" до філій, віддїлїв і товариств також не стоїть як слід по тїй же самїй причинї. Не знаєш кому висилати, если не знаєш, хто за неї відповідає. Є випадки, де вислана впрост на имя товариства або поодиноких членів література вже довгий час тому назад, так і отала не заплачена по нинїшній день. Для того, щоб справа висиланя літератури на провинцію відбувала ся нормально, необхідним є, щоб кожда філія, віддїл чи товариство даної місцевости припоручили секретареві, чи бібліотекареві, або взагдї одному зі своїх членів завідувати такою літературою, котрий відповідає би за неї і перед тими, хто йому сю роботу припоручить і перед тим, від кого він сю літературу отримує.

Товаришї! Ми не знаємо, в якїй місцевостї скільки і якої потрібної літератури. Дякото мї мїстимо оголошенє на сторїнках "Укр. Роб. Вістей", подаючи повну назву і ціну книжок, які є на складї "Укр. Роб. Вістей". Обовязком призначеного віддїлом чи товариством колюпортера є прислати до "Укр. Роб. Вістей" замовленє на сї книжки, зазначивши визнано скільки і які книжки висилати. Щоб не повторили ся непорозумїня, кінечним є, щоб замовленя колюпортера були посвідченї печаткою товариства.

Еще одно, чого не повинні забувати товариства і їх колюпортери, а що так дуже часто трапляєть ся: не тримати в себе па кілька місяцїв або і по пів року грошїй за розпродану літературу, бо тим самим ви шкодите самї собі. Бо за той час, як сї грошї лежали в колюпортера чи в касї товариства, можна було видати за них другу брошуру.

Для тїснїшого звязу і порозумїня між центром і провинцією, як також для усунєня тих недостаць, які тепер дають ся відчувати, будуть в скорім часї видрукованї і розіслані до всіх філій, віддїлїв і товариств листи з запитами про рїжні печкуєть справи. Кожда філія, віддїл і товариство, а наївтї окремі товаришї повинні відгукнутись на сї запити, а се дасть нам можливість пізнати бажаня і недостацї на місцях і ми будемо старати ся при спільній допомозї товаришів сї недостацї усунути і піти на зустріч бажаням товаришів на провинції.

Редакція і Адміністрація "Укр. Роб. Вістей".

ГОРІШНИЙ ШЛЕСК, НОВИЙ ЦЕНТР ОБСДНАНЯ СВІТОВОТ РЕАКЦІ.

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей".)

Два роки минають, коли побита Німеччина під диктатом побідителя антантї, підписала версальський мир, котрий своєю грозою переписавє всі догори заклученї мировї договори. Версальський мир, котрого основою мало бути самовизначенє народів, якраз зніслював те самовизначенє, вин забезпечив самовизначенє лише антантському імперїалїзму. Разом з тим однак він доказав, що "самовизначєніє народів" в капіталїстичній світї, се лише пуста фраза без глибшого змісту, а дальше, що воно ніколи не може бути основою для утвореня держави, про що передовсім рїшають економічні інтереси. Примірїя сего є досить. Окраїни Росїї, що зі сторони антантї дізнавали багатодїтї "самовизначєніє народів" переконались доволї, що їх місце не в антантї, а в федерації з Р.С.Ф.С.Р., коли вони не хочуть остаеться колонїями антантї. І тому вони тїгнути теїр в сторону Радянських держав. Зараз теж питанє Горїшнього Шлеска, якому завдяки самовизначєню загрозує роздїл на малї шматки, не спосібнї до житя, хотїть Горїшний Шлеск творить економічну одиницю. Але се якраз лежить в інтересї антантських "володарїв" свїта, та їх чорнїх союзницьких прихвостїв, німєцьких капіталїстїв. І тому антанта придивляєть ся здоволенєм отсій боротьбі, яку підняв польський робїтник і селянин проти німєцького капіталїста і поміщика, своїх старїх "гнобителїв". Са боротьба їм потрібна. При її помочї надїєть англїйський капітал запрятти в свій віз німєцьких капіталїстів а французькї шовїністи-імперїалїсти надїють ся якраз тепер відправити Шлеск від Німєччини, сей острєдок вуглїя і залїзда, та тим способом обесилити свого конкурента, німєцьку буржуазію.

Польскї, вірний наймит Франції, розпочали на розказ сєї послїдньої на Шлеску "самовизначачись". Корфантї, використовючи дуже зручно соціальнї противнєства польського населєня на Шлеску, заняв велику часть сего краю. Однєка робїтниця і селяни, що обсиді

ло, що Корфантї побороєть вправдї німєцький уряд, але що рївночасно бере він під свою опіку німєцьких капіталїстїв. А сї послїдні добре на тім розумїють ся. Гірнєчї промисловцї удають ся тому під його опіку. За то Корфантї віддячуєть їм оголошенєм карї смерти за пропаганду за страйком. П. П. С. і польскї жовтї профсоюзї одобряють се зарадженє. П.П.С.-овцї систематично тероризують і мордуєть комунїстїв. І летучї вїмєцькї суди, котрі знають лише одну кару, а саме кару смерти, котру виконують в три годїни по оголошеню вироку, заводїть Корфантї. Під ту кару підпадає теж і пропаганда за класовою боротьбою та агітація проти націоналїстичного підлїджуваня.

Повстане польського робїтництва на Шлеску використоває німєцька буржуазіа для своїх класових цїлїв. Вправдї "соціалїстичнє" правительство Вірта-Бавера, за котрим робїть ся в сїй незаслїжєний соціалїстїв, заплачено їм їх "страгї" спричинєні повстанєм, але сего їм за мало. Вони не вдоволяють ся лише зиском, який забезпечує їм "соціалїстичний" уряд. Вони знова мають нагоду здусити визвольний рух пролетарїату, нагоду створити армію з безробітних вожїв і офіцїрїв старї армії, котрих німєцький уряд мусїв розпустити на підставї версальського мира, армію для заведеня "старого ладу і порядку", тоб то для заведеня старих шїсарських порядків, значить відїбрати робїтникам тотї "здобутки", які буржуазія мусїла їм зробити під впливом лодї в листопадї 1918 р.

Генерал Гефер формує при помочї бюрократїв з профсоюзїв армію, головнїю з баварськїх Оргеш, якої цїль не лише боротьба проти Польскї, тобто польського пролетарїату, що повстав проти своїх вікових гнобителїв, але головнїю теж проганє теперїшого "соціалїстичного" уряду, та мєстє над робїтниками, залїдя підписуваня версальського мира, що вони стриччїани.

І починаєть ся нагнєнка на польських і німєцьких комунїстїв, гуляє білий терор і його жертвовї падають не лише нашї польскї і німєцькї товаришї, але і робїтниця і бюрократи з профсоюзїв, що належать до Шайдєманівцїв, котрі так ревнїю допомагають на Шлеску капіталїстам завести "лад і порядок".

Але сей терор отвїрає очї німєцьким робїтникам, так як зрада Корфантогю отворила очї польському пролетарїату. І робїтництво в Бреслївї, зорганїзовано в амстердамських профсоюзях, ухвалює заснувати робїтничу міліцію для оборони республїки проти Оргешу. Але їм власнї провідникї, Шайдєманівцї, саботують се і не дають їм оружя. Зелїничникї звизають своїх товаришів перешкаждати військовим транспортам, котрі йдуть на Шлеск.

Се все дїєть мимо скандального захованя ся незаслїжєних, котрі звизають своїх одноклудів "че звязати на націоналїстичнї підлїджуваня до співучастї в боротьбах на Горїшнім Шлеску і то навіть тоді, коли се робить ся під позором, щоб заступити націоналїстичнї боротвї на Горїшнім Шлеску акціє пролетарїату, т. є. класовою боротьбою проти підприємств. Бо і таку акцію використовують кати-націоналїсти капіталу для підлїджуваня народу, та для викликаня імперїалїстичної війни".

Оттак то представляєть ся горжанська війна на Шлеску. Створа заїнічює мабуть новї отстрі боротьби між пролетарїатом а буржуазією в цїлій Німєччинї, в яких робїтниця, яким "соціалїстичний" уряд відїбрав озброє, стануть проти противника, що завдяки зрадї меншувиків зміг добре зорганїзуватись та приготувитись до неї.

Для нас єше цікаво запізнатись зі становищем, яке займать супроти тих подїв "володарї" свїта, Англїя і Франція. Англїя не годить ся на французькї пляни в справї Шлеска.

Французї хочуть промислову часть Шлеска відступити Полькам, речинкам французького капіталу.

Англія попірає політику німєцької буржуазїї, котра коштом поту свїтх робїтнїків хоче заспокоувати жаданя антантї. Значить Англія попірає Оргеш, тобто німєцьку контрреволюцію. Інтєресї сєї послїдньої йдуть в парї з інтересами англїйского капіталу. Бо капіталїстичне положєнє їх власного промислу спротивляєть завойованю східних рїнків Франції. Рївнож і Англїї є проти економічної і політичної переваги Франції на європейським континенті і вони стрємять до рївноваги сил в Европї та хочуть в інтересї англїйского капіталу зменшити імперїалїстичнї пляни Франції.

Сему стоїть однак на перешкодї дезорганїзація армії Корфантогю, котрого війська "абольшевиченї". Капіталїстична система на Шлеску хитаєть. Польскї війська обявили контроль копалєнь. Буржуазїї помагають Шайдєманівцї, що заїдють разом з капіталїстами в радї 12-ти, т. є. в обєданю німєцьких організацій для оборони Шлеска. Шайдєманівцї, подїбно як капіталїсти, домагають ся під плащиком національної оборони обсиджєніє копалєнь військом, значить Шайдєманівцї обороняють зискї капіталїстам.

Маючи опору в Англїї, представник німєцької буржуазїї на Шлеску, генерал Гефер, вожд Оргешу, не хтїв сповїдати жаданя союзової комісії, а саме вицофати свої банди зі Шлеска, навпаки, у него було бажанє разом з англїйскими і французькими військами втїпнтї в кровї то робїтнєчє повстанє. І хотїть Лойд Джордж зобави перед большевизмом спрїєне пляна Гефера — англїйскї війська вже від кількох тїжнїв на Шлеску — хотїть він дуже радо післав би німєцьких білогвардїїшів проти польських і німєцьких большевиків, він мусїв уступити французам, котрі все еще втратили надїє уратувати шлескїй вуголї і залїздо для французького капіталу. На разї побїдив французький плян, вирїшити справу Шлеска на окремій конференції. Пї відбуте Французї все відїгнють. Стає ся се тому, бо Англія тепер занята конфліктом англїйско-американським, про котрий ми вже писали, та занепокоюєтьсь военними приготуванями Америки, що стоїть в звязку з замїрами Америки, не допустити до утвореня англїйского нафтового монополїю в Европї, Азї, середній і пїденній Америці, бо се рївноло-б ся фїнансової зависимости Америки від англїйского капіталу.

І лише тим рїжницям між двома рабїтниками завдячуєм, що Шайдєман, Брїялї і Лойд Джордж еще не утворили спільного протибольшевичького фронту. Але до того воно йде, і се озворить очї пролетарїату тих держав і вони отворять спільний фронт пролетарїату сїх країн проти своїх спільних гнобителїв.

Іван Сокіра.

Шерльотенбург, в червні 1921.

Що не треба забувати робїтнїков.

Темєшварська "Робїтнича Газета" пише: Коротко перед війноу німєцький фабрикант армат, Круп, помітив у французьких газетах підбурюючі проти Німєччини статї, заохочуючи Францію до сильнїшого узброєня, а то в тїй цїлі, щоб спонукати Німєччину до се більшого замовленя в него армат. Рївночасно сей самий Круп виробляв арматї для Росїї. Отже гранати, що розривали німєцьких жовнїрів, були німєцького виробу. Німєцькї робїтниця гинували від дїла рук німєцьких робїтнїків — а интернаціональний капітал мав на тім зиск. Тут і там були люди, що їза сїх вороженцїв наповняли грїшми свої кишєні. Трождєнє фабрикантів армат причинилось до вибуху війни, а капіталїсти всіх країв були тими, що заробили на війнї. Тому не забувайте на тіх, що намовляли до війни, і на тіх, що заробили на війнї!

БІЛИЙ ТЕРОР В ЕСПАНІ.

Орган французьких комунїстїв "Юманїтє" надрукував розмову свого співробітника з предсїдатєлем єспанської конфедерації праці в Львом Ксїфором, котрий представив в ярких красках дїку розправу єспанської буржуазїї з робїтничою класою Еспанїї. Жорстокостї теперїшних катїв не відрїзняють ся нічим від жорстокостї Фердинанда і Ізабелї в пересїдуваню в середнїх віках Маврїв. Рїжницї хїба з тім, що тепер пересїдуєть ся вже не жужнїжї, Маврїв, але своїх, єспанських робїтнїків і їх провідників.

Після того як губернатором Барцєльонї зїстав назначєний Амїдо, білий терор дїйшов до нечуваннїх досї розмірїв. Після заяв Амїдо, що: "тяжка недагта вимагає сильного лікарств" почалась на робїтнїків велика нагнєнка. Перш усього зїстав убитий звїсний робїтничий провідник Джозє Канєла, відтак організатор федерации праці Франческо Лайре. Над робїтниками більше не переводить ся ніякого суду ані слїдства, а просто убиваєть ся де і як попало. Кожного дня находять ся новї і новї трупи наших товаришїв на улицях, на дорогах а навітї в їх домах.

"Після" того як єспанський Сахалїя, остров Фернандо-Полє, став тїсним для засланцїв робїтнїків, буржуазїя винашїла новий спосіб розправляти ся з робїтниками. Як тільки робїтнїк замїщений в професїональний рух, його сєйчас депортуєть ся з мїста на провинцію. Всї дороги Еспанїї переповненї тими нещасними мандрїтниками. Відправдуючі їх поліцїї мїняють ся кожних двацїть кілометрїв, а пїгвороджї, обдєртї робїтнїки мусять безперервно йти по кількох сот мїль на місце призначєня. Богато з них не годїи вїдержати тїгару такої подорожї, заховорюють на дорожї, де і вмирають.

В Еспанїї бушеє тепер найбільше страшнїй, жорстокїй, нічим не прикритий білий терор. Наймєнї убийцї убивають робїтнїків і їх провідників цілком відкрито, бо вони знають, що не тільки, що їх не потягне ся за се до відвїчальности, але відстануть ще й грошеву нагороду. На днях зїстав убитий йдучи до фабрїки т. Бадоза. Тов. Еспїрїха убито таки при працї. Тов. Канєлу убивили в реставрації, а т. Валєро за столом підчас обїду. Тов. Франческо Лайре, котрий предбавчував свою долю і ніколи не виходив одиє на вулицю, зїстав убитий на порозї свого мешканя в присутности двох товаришїв, котрі відповраджували його до домї. На днях прибули з провинції до Барцєльонї чотири товаришї в пошукуваню за працею, але замість дати їм працю, їх арештовано. З поліційного суду відправлено їх в тюрму. Полїцїя, що відповраджуєть їх до тюрми, убиває їх на вулицї серед білого дня. Не переведєно в сїй спїрає навіть найменшого слїдства. Слїдуемого дня арештовано товаришїв О. Флора, Ф. Браво, Д. Перєц і Бенїта Монако, редактора звїсної в цїлій Еспанїї газети "Культура Оверра". В кілька днїв пїльнїше всі чотири зїстали убитї поліцією на вулицї підчас переводу їх в иншу тюрму. Відтак замордовано товаришїв Варра, Комара і Саботєра. Звїсний провідник анархїстїв Пєстана сидить зі своімї 24 спїтоварїшами в найстрашнїшїй тюрмі Еспанїї, в Монтїжу, і здаєть ся, що ті товаришї не побачать вже більше сонїчного свїта.

В таких місцевостях, де поліція не може арештувати більш активних товаришїв, арештуєть ся всіх звичайних членів федерации праці. За причину арешту служать дуже часто тільки значок або членська картка професїонального союзу і зараз після арешту починаєть ся безкожєнє мандруєньє дорогами Еспанїї під доглядом поліції. Пересїдуваню підлягають не лише робїтнїки мужчини, але також їх жінки і дїтї.

Евген Гуцало.

ФІКЦІЯ НАЦІЇ І НАЦІОНАЛЬНОЇ НЕЗАВИСИМОСТІ.

(Продовжене.)

Найкращі національні декламації не можуть тут нічого! А робітники кладуть голови за свої "національні держави". Мільйони голов модерних невідляпків покладають свої голови за Францію, Англію, Німеччину, Австрію, Росію, Бельгію, Італію, Сербію і т. д. і т. д. За що? За те, щоб оборонити "національне" добро своїх панів, своїх торговців невідляпків, своїх шинкарів робочої крові, "своєї нації!"... А що були ці? За національну культуру? Одна брехня! З традиції так званої "національної" мають брехню, бо в тій традиції є апотеозовані лише пані а не робочий люд. Зі звичаїв нема нічого, бо нова техніка змітає їх з лиця землі. З національної історії мають знов брехню, бо там героїми є лише пані, герої князі, а коли є який герой з робочої класи, то певно зробив якусь добро панам; вірний як песь чур, вірний слуга, патрістичний наймит; таких наймитів треба добре записати в історію, щоб модерний невідляпк зміг ся його ролю, щоб він також був таким добрим наймитом. Зате Спартак то був бунтівник, Марат се був прямо песь і чим пізніша історія, тим Марат буде гірший; К. Лібкнехт і Р. Локсембург се алочнічі і варіячі, бо вони хотіли зробити оту чорну німецьку масу невідляпків людьми! Чия не варити вони? Як можна здоровому чоловіку подумати щось таке? Ленін зразу був опришком, відтак лише революціонером, а тепер вже досить розумним чоловіком! А чому така зміна осуду? Бо ще не впадала радянська Росія і треба числити ся з нею. А що було би, коли була би впадала? Ленін був би сказаним псом, якого кожній повинен забити.

Буржуазія вже так сфалшувала загальну історію, суспільно господарську історію, і історію розвитку культури, що навіть ті рідні сини не знають правди. І так виховують ся панська класа в абсолютній вірі, що те, що написано в шкільних книжках, є абсолютною правдою з поконяку, та ворог людства є в них той, хто виникує якесь інші записки, якісь інші сліди, підшукує фальшовані міста і висвітлює їх. Ті панські сини вже такі ліниві і умово заступили, що не годні розрізнити де є правда а де фальш. Вони вірять готові подаваний їм, приправлений для затуменування науці так, як фанатичний вірний християнин вірить безкритично евангелієм, а навіть коли читає в Луки: "Блаженні бідні, бо ваше царство небо, блаженні голодні тепер, бо насититесь; блаженні плачучі, бо сміятися вам буде..." Горько вам багатим, бо прийняли ви втіху вашу; горько вам ситим тепер, бо будете голодувати; горько вам, що сміється тепер, бо будете сумувати і нарікати!" (гл. 6. вірш 21.), а відтак коли знов читає те саме в Матая: "Блаженні убогі духом бо їх є царство небесне; блаженні голодні і жадні правди, бо так наситять ся" (Матф. гл. 5. Вір. 3 і 6.), читає, видить, що щось є пропущене, видить ріжницю, а не знає яка, та не знає, чому вона стала ся.

От такі прикри риси має культура в капіталістичному ладі. І коли шукаете в тій культурі націю, то знайдете її бліску, багатство в коронках. І ті нації вели вірні, лише якесь чудом все падали трупами їх наймити а вони самі ціло виходили. А впад коли котрий з них, — то він герой, — пам'ятник йому поставити; правда впадало як якхаті киданайдесять тисяч, то лихо знає, хто вони були, — певно наймити; шкода говорити. Подивіть ся в табори полонених по світовій війні! Там певно знайдете владителів фабрик, владителів копалень а що найменше багатих діачків. Повні табори бідних, голодних, обдертих фабрикантів. Сеж вони були ся за свою власність! А потім певно повезуть їх у в'їтничу в товарових возах як худобу. Бідні владителі копалень! — Я працював поверх два роки в таких таборах і справді видів фабрикантів але не свого добра і не в своїх фабриках, а заденних наймитів в чужому домі. Защо вони були ся, — не знаю. Вони казали, що за "національну ідею". Щасливі люди! Всі борються за ціле своє жите, щоб жити, щоб заспокоїти голод, а вони так легко живуть: лише ідеєю! Вони лише дрібку подумують, надумують повну мактуру ідеї і вже ситі.

І те доти буде, доки наймити не зрозуміють, що нація не вони а пані, доки не зрозуміють, що там де коня кують, там нехай жаба не наставляє ноги, бо смішно буде, бо вона не кінь. Доки не зрозуміють, що нації не існують а існують лише класи, і що пануюча класа називає себе нацією; що слово нація не має нічого спільного з мовою, бо мова є струментом праці. Німого не беруть до технічної праці так як не беруть другий кааік. Колиби німі також становили безмовну націю, то тоді мовою можна би брати яко прикмету нації. А коли би німого уважали чужинцем, то мова становила би націю. А повсі часи німий є лише кааікою, бо не має струменту, яким кожній мусить помагати собі в гуртовій праці. Коли би люди могли жити одинцем, не творити ані родин, ані громад, і кожний одинцем щоб міг працювати, то не треба би мови. Спільна праця вимагає поділу, а той поділ переводить ся знаками, а тим знакам є мова. Коли би люди не говорили були а давали собі знаки лише кліпанем очей, то се також був би знак порозуміння, була би мова. Чи і тоді після тих знаків були би люди означували націю?

А мова сама змінюєть ся так, як змінюєть ся кожний струмент в техніці. Се також є дуже

важне. Бо нехай ніхто не думає, що мова ота, якою ми нині говоримо, лишилась ся раз на все. Піднесеть ся культура, а вона піднесеть ся тоді, коли ми густіше будемо, тоді піднесеть ся техніка, техніка змінить ся, а з нею змінить ся мова. Чому національні ідеологи, що так дуже люблять "своє рідне" не працюють над тим, щоб ми покинули тепершню мову а визнали колишню давню? Так тамта рідніша від теперішньої! Нація колінь і нині є назвою класи і то пануючої класи. Нація є означенням тих людей, що загарабали продукційні засоби на свою приватну власність, і вони видумали термін нація, щоб ним так манити робочу масу, як фікшерник манить норовистого коня, що прив'язує конець лишця сіно; кінь тягне, бо думає, що досягне його. Робітнику! Ти не досягнеш того національного сіна, бо воно прив'язане до воза, до варстату праці, а той варстат не є твій, бо він належить до погонича, до твою пана. Скинй його з воза, сам сядь туди; то тоді будеш мати сіно!

Нація є фікція для робітника! А для владителів продукційних засобів є се средство для визиску, є се средство для оборони інтересів пануючої класи. Культура не має нічого спільного з такою або якою мовою, бо культура є вислід згущення людей, а техніка є продуктом культури в згущено, а господарство є приміненем тої техніки, а мова є один технічний струмент. Ані культура, ані техніка, ані господарство, ані мова не творять нації, ані нації їх.

Нація є така сама фікція, як є фікція свята богородиця, як є фікція небо, пекло, або те, що хтось там поїхав возом на небо; такі сама фікції, за які темні люди дають себе обдерти, йдуть на війну, дають жите і вбивають другий. За що? За фікцію, за фантом, за видумку, яка не варта навіть того, щоб за ню кинувти пальцем.

Не можна сказати, що націоналізм, національний шовінізм, тобто національна нетерпимість, були лише простою випадкою. В життю організмів і взагалі в цілій природі нема нічого, що повстало би без причини. Найдивніший глядній фікція має причину, має свій матеріальний ґрунт, на якому вона зростає, живить ся ним і животіє до якогось часу. Так само національна фікція не є нічим відірвана від природи.

Голуб підчас пожеари вночі преть ся в отог. Його знаменитий зір каже йому, що там де ясність, там день і жите. Він не знає співвідношення між світлом і ясністю. Він знає лише одно: онтам навкрути темно, а ось тут ясність і туди треба летіти, бо там лише можна існувати. Співвідношення чинників він не втігавє в рахунок, бо не знає їх; вони лежать поза межами його досвіду. Він падає жертвою своєї фікції штучного дня.

Фікція не є нічим неприродним. Вона лише не є головною річю, до якої преть ся осібне, а є явищем, що має подібні прикмети до того головного явища, яке лежить на шляху стремління осібника. Щоби не впасти її жертвою, треба розслідити співвідношення чинників фіктивного явища і провирити, чи вони є тожсамими із чинниками справжнього бажаного явища.

Голуб (коли би в нього був технічний досвід) мусів би знати взагалі, щобувати про вогонь, як він повстає, і мусів би знати, що таке світло і що його викликає; а ж тоді думати над тим, чи оте світло штучне, чи сонячне і післє того заховувати ся, тобто шукати способу обійти його, щоб жити. Кіт і песь, що у свіпжитю з людьми набрали більше досвіду, не роблять того.

Подібної маєть ся річ з націоналізмом. Він має природну підставу повстання. Колись племена нападали на себе. Хто не належав до племена був невідляпком, або можна було його вбити. В племені були всі своїякі по крові, чого на верха не видно. Одно було видне: спільна мова. Обернути заклячення, то видне, що говоривш тою самою мовою, то ти член племена і свояк. Так могло бути в племенах, де не було високої господарської техніки. Але останна перевелура те все до горі ногами. Бо в племя увійшли люди, що ніколи не були свояками а говорили тою самою мовою. Мову можна визичити а свояцтва ні. Того ніхто не бере в рахунок. Зайшов Литвин на Україну і вивчив українську мову та оживив ся з грузинкою, що також вивчила українську мову і тою мовою вони все говорили, об на своїх рідних мовах вони не могли би прозуміти ся. Их діти говорили лише по українськи і були вже "корінними" Українцями.

Доки племена вели сирову господарку, доти вони могли удержати ся в посвояченні в своїйому нутрі. Але коли почала ся виміна господарських продуктів, коли повстала комунікація, тоді пропала замкненість племен, а повневолене другий племен се більше вимішало їх, і про посвоячене не могло бути в них бесіди.

(Дальше буде.)

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВУ БРОШУРУ, що тільки вийшла з друку під назвою: ЯК ГАЛИЧАН ВТЯГНУЛИ В КОНТРРЕВОЛЮЦІЮ Ціна 10 центів. Замовлення посилайте на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

НАРОДНА ОСВІТА НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

(Довічене.)

Радянська влада, яка будується зусиллями мільйонів робітників та селян, не може обмежитись в своїй освітній політиці лише дошкільним вихованем та школою, лише освітньою роботою з дітьми. Надзвичайно велике значення радянська влада надає позашкільній роботі, роботі з юнацтвом і дорослими, яким в свій час буржуазна влада не дала можливості одержати справжню освіту. І тут треба зауважити, що денікінщина не тільки не підтримувала, а навпаки намагалась ся за всяку ціну зруйнувати всі ті позашкільні установи, які торік будувала радянська влада. Довело ся і тут починати майже на порожньому місці.

Великі завдання стоять перед радянською владою в справах позашкільної освіти. Перш надусе необхідно ліквідувати важку спадщину, усунути неграмотність, яка перешкаждала всякій освітній роботі, і в цьому напрямку в деяких губерніях* (Донецька, Одеська та інші) проведена величезна праця по учоту неграмотних і по учоту тих освітніх сил (учителів і т. п.), яких можна післати на ліквідацію безграмотності.

В багатьох містах та селах уже відчинені спеціальні школи. Але сама по собі грамота ще не багато дає. Вона корисна лише тим, що дає можливість опанувати всіма тим знаннями, які потрібні робітникам та селянам, щоб добре розібратись у всьому, що їх оточує, а особливо у величезній перебудові громадського життя. І радянські органи освіти, не дивлячись на те, що до часів революції майже зовсім не було позашкільних установ, заснували їх уже досить багато й живують всі з заходів, аби збільшити їх кількість. Зараз майже в кожній губернії є 3—5 народних університетів, 75—100 шкіл для дорослих та ціла низка шкіл по ліквідації безграмотності, клубів, курсів, народних бундників, книгозбірень і всяких інших установ для позашкільної освіти, юнацтва й дорослих. До сьогодні треба віднести також роботу театрів, кінематографів і т. п. Але й тут на перешкоді стоїть відсутність підготовлених робітників, які-б добре розуміли завданя позашкільної освіти і в своїй освітній праці давали би акцент те, що потрібно робітникам та селянам, які скинули ярмо капіталу і будують своє комуністичне жите. Органи освіти і в своїй галузі зараз же почали підготовку робітників позашкільної освіти. І знов такі зараз немає ні одної губернії, де не дивлячись на важкі умовини жита, не було-б відчинено курсів, на яких би готували ся справжні й певні позашкільні працівники (Донецька, Харківська, Київська та інші губ.).

В наші часи, коли робітничо-селянська влада, в значній мірі віддаюча сили на збройну боротьбу з контрреволюцією, переходить до відбудови зруйнованого господарства, надзвичайної ваги набирав професійно-технічна освіта. Останні відомості з Західної Європи свідчать про те, що навіть відкриті торговельні зносин не дає можливості сподівати ся на одержаня машин і ріжного технічного приладдя. Тому єдиним засобом відбудови господарства й організації всього жита, залишаєть ся величезне трудове напружене робітничо-селянських мас. Сім шляхом і йдуть радянські републіки. Але тут встає остра необхідність відновити ті кадри підготовлених, досвідчених, кваліфікованих робітників, які в значній мірі розгублені за часів імперіалістичної і горужанської війни. Радянські органи освіти йдуть назустріч сим вимогам жита і кидують зараз на професійну (індустрійну і сільсько-господарську) освіту найбільші і найкращі сили. Тут неможливо обмежити ся тим, що зараз уже працюють всі без винятку професійно-технічні школи і

установи. Органи освіти виконують рішучих заходів до відкриття цілої низки позашкільних курсів та інших професійно-технічних установ, як в індустрії, так і сільському господарстві. Більш того, майже вся перебудова освітньої роботи з юнацтвом, ведеть ся в напрямку професійної освіти в ріжних галузях продукційної та організаційної діяльності. Але й тут, як і в усіх інших галузях освіти, радянська влада звертає велику увагу на те, щоб підготувати не простих техніків, а людей свідомих, які добре розуміють зміст і завданя комуністичної перебудови суспільства. Зараз крім існуючих вищих технічних і політехнічних шкіл, трудових технікумів та професійних шкіл і курсів, влаштовують ся для робітників та селян, біля 1.500 клубів-технікумів.

В справах низшої освіти, радянська влада звернула найпильнішу увагу на те, щоб за всяку ціну напружено і енергійно працювали медичні та технічні вищі школи.

Для цього проводиться ся мобілізація всіх студентів медиків з тим, щоб як можна скоріше підготувати з них лікарів та післати на села для боротьби з пошестями.

Комісаріят Освіти в своїй роботі добре розуміє, що освіта тільки тоді буде притуком для всього трудового люду, коли вона буде рідною йому не лише по змісті, а й по формі. І через те, з самого початку роботи було дано розпоряджене про відкриття всіх українських шкіл, які були зачинені за часів денікінщини. Але се тільки початок роботи. Перед Комісаріят Освіти стоїть завданя, всю освітню роботу повести в тих національних формах, які є рідні для трудового населення. Буржуазна влада не залишила нам підготовлених для цього робітників і тому Комісаріят Освіти видав наказ про те, щоб при переведеню літньої кампанії курсів по підготовці робітників (дошкільного виховання, позашкільної і професійної освіти) скрізь викладало ся українознавство і українська мова. Але в усій сій роботі Комісаріят Освіти і його органи мусять пильно стежити за тим, аби українські форми культури використовували ся для комуністичного виховання працюючих інших країн.

Величезні завданя стоять перед радянською владою в справах освіти. Вони можуть бути здійснені лише тоді, коли всі органи Радянської Влади й самі маси працюючого люду не на словах тільки, а на ділі будуть допомагати радянським органам освіти. Працюючий люд мусить знати, що ніхто не зможе задовольнити його культурної потреби так, як його Радянська Влада.

Г. Гринько.

8. мая 1920 року.

Свободяча Арифметика.

Шістьдесят тисяч панує над сорок мільйонами!!!

Редактори джеранської "Свободи" не тільки "добри політики", але навіть не заї "математики"... Хоч довго їм взяло часу визислати, але все-ж таки прийшли до результату, що большевики запродали Польщі десять мільйонів українців... Всего українського населеня є 40 мільйонів. Если із 40 мільйонів "запродати" 10, то останеть ся "еще" 30 мільйонів. Але Румуни і собі потягнули, чи то пак, большевики ім "запродали" щось около 2 мільйонів... А если еще до сего додати тих кілька мільйонів української інтелігенції, та передових укр. "діячів", що большевики за два роки "вивезли з України" через "Свободу" на Сибір та до Архангельська, то на Україні майже не лишилось і половини населеня.

Так бодай мало-б виглядати після свободачного рахунку. Признатись, я вже навіть свідчив, чи не подауть часом свободачі редактори детальнішого звіту про теперішню численість населеня на Україні і вже наперед боая ся, що ся численість буде дуже мала.

Як зараз! "60.000 панує над 40.000.000"!

Думав, що приснилось... Вспів себе за палець — болить, пригланув ся — "Свобода" з 14. липня...

Що за біс, думаю, став ся: було 40, запродали 10, Румуни забрали 2, на Сибір-большевики потяг за потягом так пакують Українців (і то по зруйнованій дорозі), що в редакторів "Свободи" аж в голову шумить і проте "60 тисяч большевиків на Україні панує над 40 мільйонами народу".

На мое щастя, пригадав я собі, що і мене колінь крутив учитель за уха за арифметику... І тут перед очима мєні став такий епізод:

Учитель арифметики поклікає ученика і питає: — Если від 30 відняти 15, то скільки останеть ся? Ученик мовчить. Учитель старєть ся йому пояснити: — Если я твою батькову винен 30 ринських, і 15 віддав, то скільки я йому еще винен? — Тридцять, — відповідає ученик.

— Як я бачу, то ти зовсім не знаєш арифметики, каже учитель. — Ні, пане учителю, я в не знаєте мого батька... Щоби ви йому віддали десять раз по п'ятнадцять, то проте буде винні тридцять.

Так само з редакторами "Свободи": коли треба доказати "продажність" большевиків, то тоді від населеня України мало що остаєть ся; а коли треба доказати їх "наслідство" та "панованє", то тоді Україна знова числить 40 мільйонів населеня, над котрими панує 60.000 большевиків...

Мусій.

З робітничої сотні на Карпатській Україні.

(Допись до "Нашої Правди".)

Є у нас до вісім старшин, між ними і один "пан полковник". Є тут і "пан четар" Дурниць... чи пак Мудрийський, бувший народний учитель, який говорить, що "хлопа треба держати в крєпах". Сю свою тезу старєть ся він всіми силами здійснити. Колин не всюди — то хоч в тій частині, де він є, коли не особисто, безпосередно — то хоч інтригою, намовами, або і доносами на дотичного команданта частини.

Там, де він є — там мусить бути "зелізна карність, дисципліна", переслідвана, карні, арешти. Маючи службу інспекційного старшини, він запитує свійого заступника, кілька стрільців сидить в арешті і як називають ся. Сей подає число. Він приписав ся до команданта, докоряючи йому, чому так "легко" укарав людей.

Скажу кілька слів і про підстаршин. Поки не признано їм було степенів, поки не було надто великої ріжницї між підстаршиною і стрільцем, то во-

ни ще поводились з стрільцями досить по людському. Деякі з них колінь говорили "революційні" речі, що прямо ляснуло було слухати. Але з признанем степенів і зі зрівнанем щодо плати з чеськими підстаршинами та "революційні" мов під чародійною палкою зникли. Тут доперва виступили їх продавність: за миску сочевиці і брата свого продали. Се відносить ся до тих т. зв. "дощеслужачих" та жандармів, що поза своїми жандармськими парagraфами нічого більше не тямлять. Отсі то "на новє" змінили нараз тактику щодо стрільців. Коли стрілець підстаршиною і стрілець до перепалки за те, що згаданий підстаршина не хотів видати стрілецький хліб. "Пан ротмістер", розпалившись, копнув стрільця і виникув. Та тільки стрілець не був з тим "карних" і віддячив ся тим самим. Сцепилась було до бійки, але їх розізнав. Позбалились інші "пани ротмістри", заарештували стрільця і давали писати протоколи. Справа опинилась в зм'їтє, де стрілець наговорив їм "таке, що ім волоса дубом стало. За кару хотіли його перенести до иншої сотні, але стрілець того таки днів утік. Подібні історії лучують ся мало не що дня. Жите в тій сотні стало прямо проклятем для стрільців. Не диво, що майже що дня один, двох зникає.

І се дієть ся на еміграції, в робітничій відаді Коли-б так дочекались вони "самостійності", то ті "пани бундужки, буланні" в роді ріжних Шеремет, Повхів, Зубанів, Григорчук і Климочків створили би нам такій рай, якого світ не бачив. Та тільки бережіть ся! Бо прийдє час, коли дістанете по заслугі.

І от одні з тих "пєярів" заглянув був у когось якесь число "У. Ц. В." чи "У. Р. В." і серед зараз "начальство" є серед стрільців появилося якась "черна хороба". Счинив ся крик, метушня, пішли труси, перешукаваня, які однак не багати виказали. Але все таки се не перешкаждало їм кидати громи, анатєми на стрільців. "Вас народ прокляне! Божєвілінь, що ви задумали "продажність" большевиків, то тоді від населеня України мало що остаєть ся; а коли треба доказати їх "наслідство" та "панованє", то тоді Україна знова числить 40 мільйонів населеня, над котрими панує 60.000 большевиків..."

І справді. Чи не зухвалість? Чи бачите, що ми доказали під проведом своїх отаманів, коли ми не бавили ся в політику? Погляньте тільки на історію нашої "сладетної" армії, яка вона багата подвигами, яка вона приборана цвітами, котрим на імя "зрада". Де ми не були, куди не носили нас наші ноги, коли ми не били і хто нас не бив?... Пригадайте собі, як ми вратували Галичину, розстрілявши большевицьких комісарів і відкривши фронт польським білогвардійцям та Петлюрі!

Але не довго тим панам панувати. А. Ф.

Товариші! Все і всюди старається ся поширювати свою робітничу часопись "Укр. Робітничі Вісті".

